Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Barraca de l'Ubagenc

Castellnou de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Nord de Castellnou de Bages
Emplaçament	Prop del camí que porta a Casamitjana

Coordenades:

Latitud:	41.84894
Longitud:	1.81975
UTM Est (X):	402023
UTM Nord (Y):	4633678

Classificació

Número de fitxa	08062 - 119
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVIII-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 003A00017
Autoria de la fitxa	Marta Lloret Blackburn
Data de registre de la fitxa:	dv., 19/01/2007 - 01:00

Descripció

Barraca de vinya de dimensions petites i de planta rectangular. Es troba alçada aprofitant el desnivell del sòl, pel que s'assenta parcialment en la paret natural. El material de construcció emprat és la pedra seca, que ha estat encaixada formant un mur de fileres irregulars fins a coronar-la amb una filada de lloses planes que

es tanquen cap a l'interior formant una volta cònica. La volta es troba coberta per terra i pedres de petites dimensions, i allà on arrenca aquesta a l'exterior hi ha una cornisa senzilla de pedra. La porta d'entrada té una llinda plana a l'interior i una a l'exterior, que consisteixen en una llosa monolítica gruixuda. Les pedres que formen els brancals i els eixos dels murs són de majors dimensions i es troben col·locades segons una disposició regular. A l'interior hi ha dues fornícules, un banc de pedra afegit recentment, i una obertura per a deixar escapar els fums.

Observacions:

Va ser restaurada recentment en motiu de la convocatòria d'un concurs de recuperació de barraques de vinya de la zona. Es va restaurar la volta, la coberta i les parets a l'exterior.

Història

El conreu de la vinya al Bages té uns orígens molt antics. Es creu que la hipotètica ciutat romana de Bakasis seria una peça clau a l'hora de donar una cronologia a aquest conreu al Bages. L'etimologia de Bakasis es troba relacionada amb Bacus, déu grec del vi i l'embriaguesa, i d'aquí sorgeixen els noms Bagas, Baias, Bages o Baies, entre d'altres, documentats al segle X. La tradició del conreu de la vinya en aquesta comarca es mantindrà al llarg de l'Edat Mitjana seguint uns nivells de producció irregulars fins que, a l'entrada del segle XVIII, passa a ser un dels productes més importants per al desenvolupament de la zona. Al segle XIX passà a ser una de les comarques que produïa més vi de Catalunya. Però a finals d'aquest segle, la fil·loxera, plaga provinent de França que afectava la vinya, es produí una gran retrocés del conreu i amb aquest una forta crisi social i econòmica. Tot i la implantació de ceps americans, que no patien els efectes de la fil·loxera, el conreu de la vinya no tornaria a assolir els mateixos índexs de producció al Bages, com és el cas de Castellnou de Bages. La majoria de les barraques de vinya i feixes que conserva el municipi daten d'aquest període anterior a la crisi de la fil·loxera. La seva construcció es relaciona estretament amb la vinya, ja que en llaurar el camp, la pedra seca que es treia s'utilitzava per fer les feixes o les barraques, que servien per aixoplugar el pagès, per guardar les eines, o bé, en alguns casos, residir-hi.

Bibliografia

PLANS MAESTRA, Jaume (1994). Construccions de pedra seca a la comarca del Bages. Secció d'Estudis del Centre Excursionista de la Comarca del Bages. Manresa.
SOLER BONET, Josep (1994). Les barraques de vinya. Les construccions de pedra seca a la comarca del Bages. Centre d'Estudis del Bages. Manresa.